

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 Lei.
Pe jumătate de an 5 Lei.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 208.

Nr. 248 Mitrop.

Nicolae,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Preasfinșiților frați Episcopi, Venerabilelor Consistouri eparhiale, onorabililor deputați congrasuși, iubitul cler și popor din provincia Noastră mitropolitană, dar și milă dela Dumnezeu Tatăl și binecuvântarea Noastră arhierescă.

Având în vedere dispozițiile §§-ilor 151 și 152 din Statutul organic, convocăm și prin aceasta declarăm convocat, congresul național-bisericesc al provinciei Noastre mitropolitane, în sesiune ordinară, în biserica Catedrală din Sibiu, pe Vineri în 1/14 Octombrie a. c. la ora 9 a. m., în care zi după terminarea serviciului bisericesc va urma imediat deschiderea congresului și se vor începe lucrările congresului conform regulamentului afacerilor interne.

Dat în reședința noastră arhiepiscopescă-mitropolitană din Sibiu în 8/21 Septembrie, anul Domnului 1921.

Dr. Nicolae Bălan, m. p.
arhiepiscop și mitropolit

Problema sufletească în biserica noastră.

Trecutul afurisit nu numai că ne-a făcut timizi și fataliști, ci aceea ce este mai grozav, ne-a despiciat sufletul intru atâtea părți câți a supritori am avut.

Las la-o parte celelalte terenuri de cultură și vreau să vorbesc numai de viața bisericescă-religioasă. Unele nevoi și suferință am îndurat noi cel din fosta Ungarie sub raportul religios și bisericesc, altele au suferit cei din Bucovina și Basarabia și iarăși altele cei din România-Mamă. Și este deci fatal că oridecâteori vor discuta oameni din aceste diferite părți problema noastră bisericescă fieștecare influențat de durerile trecutului său special va vedea cu alți ochi această problemă și cu cea mai bună intenție va considera pe a sa încercare de soluționare de cea mai bună, de cea mai lesnicioasă de a duce la scop. Vom discuta mult până să ajungem la deplina înțelegere pentru că fiecare din noi stă cu fața către trecut și cu dorul către viitor și o pășim vorba acela: „Dum-ea Romani parant consultantque, iam Saguntum summa vi oppugnabatur”. Dușmanii o să lucreze înainte și noi o să discutăm tot mereu ținându-ne pe capete fieștecare că părerea lui e cea mai corectă.

Și în fața acestor încercări a duhului, în contemplare nevoilor din trecut biserica românească va sta și va plânge. Veacuri de-a rândul a fost aceasta biserică înghenunchiată, hăr-

țuită și necinstită de toate neamurile averse și ticăloase și astăzi când prin o înțelegere superioară a trebuințelor și a scopurilor ei ar trebui să lucrăm repede și bine să nu mai dăm răgaz dușmanilor să o ghiontească, discutăm și iarăși discutăm fără să pornim la o muncă rodnică.

Fiecare ceas, fiecare zi pe care o pierdem se va răzbuna crunt în viitor. Ce ne-a ologit sufletul în trecut? Chiar faptul că biserică a fost roabă și nu ne putea turna în suflet duh și curaj cum ar fi dorit. Din sânul ei vorbeau veacuri dearându-l străinii în limbă străină, căror nici prin minte nu le-a trecut să înalte cultura și morala poporului românesc, din contră mai mult le stralucea înaintea ochilor jupuirea, decât mântuirea. Ce frumoasă, ce binefăcătoare e biserica noastră, când dintre zidurile ei modeste glăsuesc minți și inimi curate românește. Dacă biserica noastră nu era suferită, ci era liberă și putea ajunge în contact viu cu fiii săi prin duhul și graiul ei românesc, atunci neamul nostru care supt atâtea asupriri a desperat și și-a pierdut ori ce încredere în puterile proprii, astăzi era cu sute de ani mai înainte.

Robia bisericii în trecut a avut ca consecvență firească robia neamului. Și când biserica a putut resufla mai liber și soarta neamului s'a ușurat. Cultura noastră pe care ne bazăm, a venit prin altarele bisericilor noastre. Din trecut trebuie deci să estragem învățăminte pentru viitor.

Acela ce este în om sufletul, acela este biserică pentru un neam. Acolo unde biserica cu învățăturile ei sfinte este respectată și urmată acolo trebuie să fie și solidaritate socială și progres pe toate terenurile. Că noi suntem astăzi de atâtea păreri câte capete avem ușor se explică chiar prin faptul, că ce atitudine am avut față de biserică.

Am fost și suntem un popor bisericos, numai începe indoială. Voievozii cei mai străluciți sunt una în cece privește iubirea bisericii. Voievozii le întemeiau și supușii le cercetau cu zel. Dar este întrebarea că am fost și suntem și un popor religios? Asta este o întrebare mai grea, pentru că a fi bisericos și a fi religios, nu este același lucru.

Să cităm o părere: Dr. Draghicescu în cartea sa „Din psihologia poporului român” îndrăznește să spună următoarele lucruri: „Românii sunt dintre toate națiunile creștine de orice rit, poporul cel mai ateu, cel mai sceptic, cel mai puțin credincios. Starea clerului nostru o dovedește pe deplin; bisericile noastre, mai ales a celor dela sate o învederează. Dacă sunt și se mai construiesc biserici, este că să mai păstrează din vechiul obicei la săteni că fu ziua de Paști înainte de a merge în cârciumă, să treacă și pe la biserică. Unii chiar la sărbătorile Cră-

ciunului iau curajul să meargă până în tinda templului sfânt. Și în sfârșit, biserica este o trebuință pentru copii și bătrâni.

Săteanul nostru, în afară de Paști nu simte obligația conștiinței de a merge la biserică, decât de 3 ori în viața lui: odată la botez dus de alții, odată la cununie, când îl duc alții și apoi la moarte când după el merg alții. Glumele și snoavele țărănilor sunt o altă dovadă de puțină considerație, ce se dă legii creștine și oamenilor ei. Nu este în societatea românească un obraz, care să fie fost ridiculizat mai ades și mai cu omor decât preoții.)

Cam aceasta ar fi caracteristica țărănilor noștri sub raportul religii, care mutatis-mutandis se va potrivi pentru toate ținuturile locuite de Români.

Să vedem acum și chipul religios al intelectualului nostru. Nu altul, decât actualul nostru mitropolit I. P. S. Dr. Nicolae Bălan în Revista Teologica din anul 1911 (Anul V. 1 Ianuarie Nr. 1) scrie următoarele șire: „Sub influința școlilor străine și a materialismului practic al zilelor noastre, clasa intelectualilor noștri a început a-se înstrăina de credință și a nu mai da educației religioase importanța cuvenită. — Nescotirea credințelor și a educației religioase de care a început să se facă vinovată clasa noastră cultă, dacă nu se va pune stavilă răului, va avea drept urmare și astăzi slăbirea treptată a legăturilor sufletești ale acestei clase cu tradițiile noastre culturale și înstrăinarea succesivă de sufletul poporului credincios. E lucru lămurit, că cel ce nu trăiește în comunitatea sufletească a aceleiaș credințe cu poporul, acela s'a înstrăinat de viața poporului și se aseamănă cu oaia, care s'a rătăcit din turmă. Credința e o putere care unește sufletele. Ea încheagă între cei ce o mărturisesc o intimă comunitate sufletească întemeiată pe aceleași concepții de viață. Dacă astăzi se poate vorbi de o unitate culturală a neamului nostru de pretutindeni, sa nu uităm, că ea se datorește în mare parte bisericii românești, care deși a trăit și trăiește sub diferite oblăduiri politice, totuși a îndrumat și îndrumă viața sufletească a acestui neam în spiritul aceluiași precepte și învățături creștine. Cel ce își dă seamă de această putere de încheagare sufletească, pe care o are credința în viața poporului nostru, acela va înțelege primejdia ce a început deja să amenințe pe urma înstrăinării clasei noastre culte de credința părinților noștri. Ce e drept, la noi nu se poate vorbi de o necredință răsboinică, care ar păși pe față împotriva credinței — dar se poate vorbi și la noi de un indiferetism religios, de o nepăsare vinovată intr'ale credinței. E destul de

) Draghicescu: „Din psihologie poporului român” p. p. 361, 362.

prinejdioasă această nepăsare, căci ea adoarme conștiințele, înădușă îndemnul și viața religioasă întreagă o ține în amorfie. Prin ce-și arată un asemenea indiferent în cele religioase dragostea față de biserică? Prin aceea, că face parte din sinoade și congrese? Vai de aceea instituție bisericească, care-i condusă de oameni, cari nu se călăuzesc și nu se întrepun pentru principiile de viață ale ei! Nu-i destul ca intelectualii noștri să facă parte din corporațiile noastre bisericești, pentru a se arăta ca oameni iubitori de biserică, ci trebuie să țină înainte de toate la credințele bisericii și la practica religioasă a ei.

Trebuie se facem să înțelegem intelectualii noștri aceste datorințe principale ale lor față de biserică și față de ei înșiși ca și în privința religioasă să fie interpreții luminați ai bunurilor sufletești ale bisericii și neamului nostru. O, atunci ar dispărea multe din scăderile morale, cari au intrat în clasa intelectualilor noștri prin o educație defectuoasă și prin școala străină; ar dispărea și multe din mizeriile, cari bântuie astăzi viața noastră națională. Observați mai de aproape clasa intelectualilor noștri și vă veți convinge, că scăderile de cari patimește în cea mai mare parte sunt de natură religioasă morală. Căci ce altceva sunt: pretențiile necumpătate luxul, fudulia, intrigile, calomniile, invidia, una, ca să amintesc numai câteva din relele, cari zădărnicesc multe lucruri bune și ne opresc în dezvoltarea noastră? Ori crede cineva că poți cere o sinceră, adevărată și desinteresată iubire de neam dela acela, care nu are în sufletul său adevărată iubire de oameni? Ori cel ce nu are credință și iubire de Dumnezeu, se va închina unui ideal înalt, care îi cere jertfe și devotamentul? Nu-și faurește omul idealul după sufletul său? Nu-i o iluzie deșartă și o amăgire să ceri roade bune dela un pom sălbatic? Au doară culeg oamenii din spini strugure sau din scai smochine? (Mat. 7, 16)."

Cu cea mai mare durere în suflet trebuie să o spunem ca tabloul sufletesc alcătuit de luminații noștri metropoliti și astăzi cadrează cu realitatea în ce privește religiozitatea intelectualilor noștri, onoare excepțiilor rare de tot.

Distinsul nostru prozator I. Agărbiceanu într-o conferință ținută la adunarea generală a Asociației în Sibiu în anul 1909 sub titlul „Apariții bolnave în societatea noastră” spune lucruri despre pătura noastră intelectuală cari și astăzi sunt actuale și ne dovedesc în mod incontestabil, că intelectualii noștri ca niște conducători ai poporului stau pe picior de război cu concepția religioasă pătîmind de scăderi, cari isvoresc netăgăduit din lipsa unei religiozități.

Cine nu-și aduce aminte de articolul admirabil al Dlui Slavici „Practica religioasă” reprodus în numerii, vezi Luceafărul anul 1909 Nr. 21, 9—10, și Revistei Teologice din anul 1908, în care ni-se descrie în culori vii viața religioasă din Elveția, se arată mizeriile vieții creștinești dela noi? și din care țin se estrag pentru trebuințele noastre de acum următorul pasagiu: „Oamenii toți sunt porniți spre rele și stând așa singur, adeseori eram cuprins de simțământul ei, sunt amăgit și văd numai aceia ce e bine din cele ce se petrec împrejurul meu. Mulți dintre cei ce vor fi cetind scrisa mea sunt cuprinși și ei de simțământul, că exagerez și am căutat din adins numai ceea ce e ademenitor în viața oamenilor noștri din Elveția. Adevărul e, că spun numai ceea ce e comun și se petrece pretutindeni și totdeauna, iar micile mizerii, pe cari le știm din propria noastră viață cu lucru comun, le trec cu vederea, fiindcă acolo se perd. Am văzut la Inbourg medici ce-

lebrii și profesori universitari, laici și oameni tineri, cari luau sfânta cuminecătură alături cu salahorii și cu precupetele. Oameni păcătoși sunt și dâșii, căci nu ar fi cuprinși de căință și n'ar avea ce să ispășească dacă n'ar fi păcătuit; ei însă stăruie în păcătuire și luptă contra păcătuirii fiecare în cercul său de activitate. Noi păcătuim fără să-ne căim, fără ca să simțim trebuință ispășirii, ba săvârșim fapta rea, pretinzând a ne fi împlinit datorlia ori a ne fi folosit de dreptul nostru firesc și propagăm demoralizarea fiecare în cercul lui de activitate. *Foarte cu anevole ne rădicăm dar la recunoașterea adevărului, că nu prin învățatură, nici prin întocmirile, economice, nici prin organizațiunea politică, ci prin religiozitate a ajuns Elveția la starea în care se află și că numai prin religiozitate poate să ajungă și ori care alt popor la stare.*

Formula dreptei veșturi este: Păcătuește căci din păcat te-ai zemiclit, și spre păcate te-ai pornit firea, dar păcătuește căindu-te și ispășindu-te prin bună făptuire și prin umilință păcatul.

Mal putem noi Români să fim ridicați de biserică noastră din starea de căzută, la înălțimea acestei formule?

Dacă putem, toate celelalte vin ele de ele, iar dacă numai putem zădărnice ne sunt toate, întocmirile culturale, economice și politice, *căci avem rămăneea tot oameni, cari se mândăncă între dâșii ca câinii flămânzi.*"

Am citat toate aceste cuvinte ale unor oameni distinși ai noștri, nu pentru a exagera starea faptică nici pentru a face cap de acuzație poporului și intelectualilor noștri în ceea ce privește viața religioasă, ci pentru a învedera cât mai bine trebuințele bisericii noastre pentru viitor. Lucrul cel mai esențial cred că e când voim să ne organizăm biserică și să aprindem un nou Duh întrânsa spre mărirea lui Dumnezeu și fericirea neamului nostru *să ne cunoaștem bine pe noi înșine așa cum suntem.*

Ne întrebăm unii pe alții cine este de vină că sufletește prospicim așa rău. Răspunsul este scurt: Trecutul nostru. Chiar să fie voit biserică noastră de 100 de ori să muncească așa cum ar fi dorit nu a putut. Nu și-a avut limba românească până prin secolul al XVIII. nu și-a avut oamenii, pentru că metropoliti noștri, vlădicii noștri, preoții noștri, poporul noștri eră prigonit și năcăjit în chip și fel. Eră un vifor cumplit pe marea vieții noastre și este foarte natural că la vifor nu poți clădi, nu poți munci nimic, un singur lucru poți face, să-ți aperi viața. Duhul lui Hristos pe noi nu ne-a putut dospși preluca ca pe liniștii Elvețieni pentru că nu a avut când. Noi am fugit vecinic dela munte la vale, dela vale la munte, azi ne-or gonit Turcii, mâne Rusii, Nemții și Ungurii. Săraci și fugari am fost, deci când să fim învățați să ne iubim și să ne spriginim noi ne-am urât și sfășiat pentru că nu ne-am cunoscut.

Acum însă când s'a făcut liniște cu soare frumos pe marea vieții noastre suntem răspunzători singuri pentru soarta ce ne vom croi și cum ne vom așterne, așa vom dormi.

Din fructele sufletului nostru ne vor cunoaște ceriul și oamenii. X.

INFORMAȚIUNI.

Instalarea P. S. Sale părintelui episcop al Orăzii-mari, Roman R. Ciorogariu, în scaunul restauratei episcopii are loc azi în 19 Septembrie (2 Octombrie) a. c. La actul instalării participă și P. S. Sa părintele nostru episcop Ioan. Consistorul nostru eparhial e reprezentat prin asesorii consistoriali Dr. Gh. Ciuhandu și Gheorghe Adam, institutul ped.-teol. diecesan prin prof. Dr. L. Iacob și Tr. Mager.

Întreținerea elevilor dela școlile normale. Ministrul instrucțiunii pune în vedere părinții elevilor și elevilor dela școlile normale, că copiii lor nu vor fi primiți în internatele acestor școli, până ce nu aduc odată pentru tot anul sau în 2 rate alimentele, de cari au nevoie copiii lor la întreținerea în internate.

Secretar Consistorial. Dl Vasile Goldiș reocupă, cu începerea dela 1 Octombrie n., postul de secretar consistorial. Reintrarea d-lui Goldiș în funcțiunea bisericească, pe care a îndeplinit-o cu rară competență și multă demnitate a produs sinceră bucurie în societatea din Arad și va primită cu multă satisfacție de întreaga diecesă.

Începerea anului școlar 1921—2 în toate școlile din Arad din pricina boalelor epidemice, ce bântuie între copii, s'a amânat din ziua de 17 Octombrie n. Intrucât nu vor urma alte dispozițiuni și împrejurări neprevăzute și'n institutul teologic și școala normală diecesană anul școlar curent se va începe în ziua amintită.

Instituire. Consistorul eparhial în ședința sa plenară ținută în 15/28 Septembrie a. c. sub președintele P. S. Sale părintelui nostru Episcop Ioan a înstituit definitiv la catedra de teologie pastorală dela Institutul teologic diecesan pe profesorul prov., părintele Romul Nestor, ear pe d-șoara Livia Ana Cornea de învățătoare la școala de aplicație a școlii normale.

Alagare de episcop. Sinodul eparhial al regiunii episcopii a Vadului, Feleacului și Clujului în ședința sa electorală, ținută în 15/28 Septembrie a. c., sub președinția I. P. S. Sale părintelui arhiepiscop și mitropolit Dr. Nicolae Bălan a ales de episcop, cu 31 voturi, pe I. P. C. Sa arhimandritul Nicolae Ivan. Contracandidatul Dr. Pavel Roșca, presbiter, director al școlii normale de băieți din Cluj, a obținut 2 voturi.

Cehel trec la ortodoxie. Nizuințele Cehilor de a-și întemeia o biserică națională sunt încununat cu succes. Aflăm adecă din izvoare sârbești, că un milion de Cehi au trecut la biserica ortodoxă. După lungi și minuțioase pertractări și reprezentanții bisericii sârbești, Cehii naționaliști au primit simbolul niceo-constantinopolitan și hotărârile dogmatice și canoanele celor 7 sinoade ecumenice. În schimb biserică sârbească a canonicat pe Ioan Hus, reformatorul-martir al Cehilor. Pentru păstoria Cehilor ortodoxi s'au înființat trei episcopii, ai căror titulari vor fi hirotomi în Belgrad, cu ocaziune încoronării regelui Alexandru.

Carnetele de identitate pentru preoți cu reducere de 50%, pe C. F. R. — În afaceri particulare aflându-mă la București, în urma rugărilor mai multor preoți m'am interesat și de aceste carnete ale preoției din dieceza Aradului. La ministerul artelor și cultelor le-am aflat grămădă, aruncate la o parte. Ispitind motivele, mi-s'a răspuns, că carnetele nu pot fi completate, fiindcă taxele nu s'au plătit la procsima stațiune de cale ferată, ci la perceptorate și acestea taxe le încassează statul, până când ministerul de comunicații a anticipat suma de două milioane lei pentru aceste carnete și astfel prin organele sale trebuie să încasseze taxele pentru restituirea anticipației. Controlate de mine toate cvitanțele despre taxele plătite, am aflat că mulți preoți au plătit la stațiunea de cale ferată mai apropiată, prin urmare am învenit ca acestor preoți să li-se elibereze carnetele fără amânare și tot fără amânare să se restituie. Consistoriul nostru fotografiile și cvitanțele preoților cari au plătit la perceptorate indicând, ca să aceștia să plătească fie-care patru lei la procsima stațiune de cale ferată, având dreptul să ridice taxele plătite la perceptorate. Am accentuat oficiantului, că peste o săptămână iarăși voi fi la București, când personal voi controla dacă promisiunea a fost prompt împlinită.

Le comunic această onor. preoților din dieceza Aradului, fără apariția de a fi pretențios, ci indemnă numai de dragostea ce o am pentru frații mei preoți, părinți de familie în interesul cărora sunt nevoiți să pornească la drumuri. Vai, acestea drumuri sunt scumpe, iar veniturile noastre modeste, modeste de tot. Măndruloc, 26 Sept. 1921. Iancu Ștefan, preot.

† **Sofia Crăciunescu.** Am primit știrea dureroasă, că vrednica preoteasă și mamă de model, care a fost D-na Sofia Crăciunescu din Chinez, a trecut la cele vecinice, în 24 Sept. a. c. la Băile Herculane, unde se așezase lângă unul din fiii săi. Femele distinsă prin firea și prin însușirile sale, a lăsat acum în urma sa un gol și regrete adânci, nu numai în sinul familiei sale, pe care a crescut-o în cel mai frumos înțeles al cuvântului, ci și în inimile acelor cunoscuți, cari au avut norocul de a trăi aproape de dânsă. Străină de ori-ce porniri, cari ar fi putut să-i micșoreze nimbul familiar și social, și devotată datorilor sale, a fost o pildă vie în toate privințele întrunind respectul general în cercul social restrâns, pe care l-a îndrăgit în care s'a afirmat cu vrednicie deplină. Odihnească în pace! Ne alăturăm la durerea familiei. În cele următoare publicăm și anunțul funebrel, dat de familie. Intristați în adâncul sufletului nostru. Vă aducem la cunoștință, că iubita noastră mamă, soră, soacră, cumnată și bunică **Sofia Crăciunescu** a adormit în Domnul în etate de 65 ani în Băile-Erculane azi la 24 Septembrie a. c. 6 ore dimineața. Înormântarea se va face Luni în 26 Septembrie la ora 9 a. m. după ritul nostru în Cimitirul gr. or. român din Băile-Erculane. Băile-Erculane la 24 Sept. 1921. Odihnește în pace suflet bun. — Rugați-Vă pentru odihna acestui suflet nobil. Dr. Alexandru Crăciunescu medic șef-directorul Băilor Erculane, Dr. Aurel Crăciunescu Prof. teolog. Sibiu, Dr. Cornel Crăciunescu Consilier la Curtea de Casație București, ca Fii. Teofil Seculici Ieromonah Mănăstirea Hodoș-Bodrog, Gheorghe Seculici proprietar Timișoara ca frați și soția Emilia Seculici ca cumnată. Livia Crăciunescu n. Lemenyi ca noră. Liviuța, Hortensia, Cornel și Minerva Crăciunescu, ca nepoți.

Concurse.

Conform ord. Ven. Consistor de sub Nr. 2515/921. pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa a III-a din Temeșești, tractul Radnei, să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în org. of. „Biserica și Școala.”

Dotatia: 1. Sesia parohială de 32 jugh. de deal cu drept de pășunat și pădure. 2. Dela fiecare număr de casă câte una măsură cucuruz sfârmat, dela care nu au: 5 lei. 3. Stolele uzuale. Casă parohială nu este.

Preotul ales va avea a catehiza în școală și a plăti dările publice.

Reflectanții să se acomodeze normelor în vigoare referitor la ajustarea recurselor cât și la prezentarea lor.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **Procopiu Givulescu** m. p. protopresbiterul Radnei.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa primă din Sâmbăteni devenită vacantă prin renunțarea fostului preot, Ștefan German, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala.”

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune pământ estravilan.
2. 450 adecă patrusute cincizeci lei ca bir parohial.
3. Stolele legale.
4. Eventuala întregire dela stat.
5. Locuință în natură, în casa bisericii și folosința grădinei dela casa bisericii.

Cel ales se va îngriji pe spesele proprii de ținerea în ordine și curățenie a locuinței atât pe din lăuntru cât și pe din afară.

Va suporta toate dările după sesiune și după venitele sale parohiale.

Este deobligat a catehiza în școlile confesionale din loc.

Doritorii de a reflecta la aceasta parohie, recursurile adresate comitetului parohial din Sâmbăteni și ajustate cu documentele pentru parohii de clasa I, au să le înainteze Oficiului protopresbiteral din Arad în termenul concursual, în care restimp pe lângă respectarea dispozițiilor cuprinse în §-ul 33 din Regulamentul pentru parohii și pe lângă încunoștințarea prealabilă a Protopresbiterului vor avea să se prezinte în sfta biserică din loc spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie, iar întrucât vor fi din altă dieceză vor avea să do-

vedească că pentru a recurge au consimțământul Consistorului respective a Episcopului diecezan.

Cel ales va suporta toate dările după sesiune și după venitele sale parohiale.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **Trăian Vașian**, m. p. protopop.

—□—

1—3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de clasa a II-a Budinț, tractul Belinț, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială de 30 jughăre, de pământ arător.
2. Un intravilan de 1/2 jughăr.
3. Un extravilan de 1/2 jughăr.
4. Stolele legale.
5. Întregirea dela stat, pentru care însă parohia nu ia răspunderea.

Alesul va avea să suporte toate sarcinile publice după sesia parohială, ce o beneficiază.

Reflectanții la acest post, cari trebuie să aibă cvalificația clasei, și dacă sunt din altă dieceză trebuie nainte de a concura, să se prezenteze șefului tractual, spre a-și dovedi că au această cvalificație și la P. S. Domn Episcop diecezan spre a-și da înalta încuviințare, vor așterne petițiile concursuale comitetului parohial din Budinț pe calea ofic. ppresb. rom. ort. din Belinț, județul Timiș, apoi se vor prezenta într'o Duminecă ori într'o sârbătoare în s biserică, spre a-și arăta îndemânătatea în cântare, tipic și oratorie, eventual și în celebrare.

Alesul pa avea să catehizeze, fără altă remunerație, elevii români ortodoxi dela școala noastră din Budinț.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: **Gherasim Sârbu**, protopresbiter.

—□—

1—3

Nr. 2812/921. Pentru ocuparea postului, nou sistemizat, de profesor de religie ortodoxă română la școlile civile, primare și de ucenici a-le orasului, din Timișoara, se publică concurs cu termen de 30 zile.

La acest post vor putea fi aplicați preoți sfințiți, cari au cuvenitele pregătiri de profesori de religie pentru școlile secundare.

În lipsa atâror recurenți vor putea să competeze și persoane cu pregătiri teologice bisericesti mai puține. Atât unii cât și alții din competenți pot conta la definitivare numai dacă vor fi adoptați și din partea Onoratului Ministeriu. Beneficiul celui aplicat se asigură în sarcina statului; totasfel și drepturile la penziune.

Fiitorul profesor de religie va avea să desvoalte zel sfânt pentru propunerea cu succes deplin a studiului religiei; dacă va fi preot, va avea să îngrijească de elevii săi și în cele spirituale (la sfântele taine a-le Mărturisirii și Cuminecăturii); să-și conducă elevii regulat la sf. biserică, după putință.

Cei ce reflectează la acest post, să înainteze la Consistorul eparhial cererea cuvenită, înștită: de extrasul de botez, scurta autobiografie, documentele de studiu, atestatele de serviciu de până aci, dovezile despre eventualele împrejurări recomandatoare pentru ocuparea pomenitului post.

Arad, la 3/16 Septembrie 1921.

Joan J. Papp,
episcop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din Cetea (tract. Peștes) se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare. Emolumentele:

1. Locuință cu 2 odăi și bucătărie cu grădină de cca 600 □².
2. Salar în bani gata dela comuna bis. anual 260 lei. Incolo ajutor dela stat.
3. Șasă metri lemne de foc aduse acasă.
4. De curățitul și încălzitul salei de învățământ se va îngriji comună bis.

Recurenții au a-și prezenta recursurile adresate Comitetului par. din Cetea în termenul deschis prin P. Oficiu protonopesc (Tileagd).

În conțelegere cu mine: **Alexandru Munteanu**, protopop.

—□—

2—2

Pe baza rezoluțiunii Ven. Cons. de sub Nr. 1871/921. prin aceasta se escrie concurs cu termen de 30 zile în org. diec. „Biserica și Școala” pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din Utvin protopopiatul Timișoara. Beneficiul este stabilit în următoarele:

1. Una sesiune pământ în extensiunea ei de azi și extravilanul aparținător.
2. Beneficiul intravilanului cu casa parohială.
3. Birul parohial legal și stolele legale.
4. Eventuala întregire dela stat pe care comuna bis. nu o garantează. Alesul preot va suporta toate dările publice după întreg venitul beneficiat, va implini toate funcțiunile și va catehiza la toate școlile din localitate fără a putea pretinde altă remunerație. Parohia fiind de cl. I. dela recurenți să cere cvalificațiunea prescrișă în concluzul s'n.ep. Nr. 84/910. Reflectanții din altă diecesă trebuie să arate că au binecuvântarea Prea Sf. Sale Dl. Episcop diecesan **Ioan I. Papp** pentru a putea recurge. Recursele ajustate regulamentar și cu atestat de serviciu sunt a-se înainta în termenul concursual of. protop. ort. rom. din Timișoara și cu stricta observare a §. 33. din Rgmtul p. parohii vor avea să se prezinte în sfta biserică din Utvin spre a-și arăta dexteritatea omiletică și rituală. Dată în ședința com. par. din Utvin ținută la 4 Dec. 1920.

Nicolae Giulan,

președ. com. par.

Ioan Caza,

not. com. par.

În conțelegere cu **Ioan Oprea** protopop.

—□—

2—3

Pe baza rezoluțiunii Vener. Consistoriu de sub Nr. 977/921. prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante de cl. I. din Cenadul-Mare (jud. Torontal) cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala” pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune parohială.
2. Stolele legale.
3. Birul legal.
4. Întregirea sălarului dela stat, pentru care parohia nu ia nici un angajament.
5. Alegându-l preot este obligat a-și plăti toate dările publice și a catehiza, fără altă remunerație, la școlile confesionale ort. rom. și la școlile neromâne din loc.
6. Parohia fiind de clasa primă, dela concurenți se pretinde cvalificațiune de clasa primă conform concluzului Nr. 84 al Sinodului eparhial din anul 1910.
7. Concurenții din altă dieceză numai cu învoirea prealabilă a Preasfinției Sale Dl. Episcop diecezan pot concura la această parohie.
8. Concurenții numai după ce vor dovedi oficiului protopopesc ort. român din B. Comloș, că au cvalificațiunea prescrișă și întrunesc condițiunile de concurs, se vor putea prezenta în of. biserică din loc cu observarea §-lui 33. din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie.

Rugările de concurs adresate comitetului parohial și ajustate conform prescrișor §-lui 13. din Statutul Organic și Regulamentului în ingoare sunt a-se înainta Prea onoratului Oficiu protopopesc ort. român în B. Comloș (jud. Torontal.)

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **Dr. Ștefan Cioroianu** protopop ort. român.

—□—

2—3

Nr. 1133—921.

Pentru ocuparea postului, nou sistemizat, de profesor de religie la școlile primare de stat din Timișoara-Mehala, se publică concurs cu termen de 30 zile.

La acest post vor putea fi aplicați preoți sfințiți, cari au cu venitele pregătiri de profesori de religie pentru școlile secundare.

În lipsa atâror recurenți vor putea să competeze și persoane cu pregătiri teologice bisericesti mai puține. Atât unii cât și alții din competenți pot conta la definitivare numai dacă vor fi adoptați și din partea Onoratului Ministeriu.

Beneficiul celui aplicat se asigură în sarcina statului; totasfel și drepturile la penziune.

Fiitorul profesor de religie va avea să desvoalte zel sfânt pentru propunerea cu succes deplin a studiului religiei dacă va fi preot, va avea să îngrijească de elevii săi în cele spirituale (la sf. taine ale Mărturisirii și Cuminecăturii); să și conducă elevii regulat la sf. biserică, după ce-i va fi exhortat și să și predice în sf. biserică, după putință.

Ceice reflectează la acest post, să înainteze la Consistorul eparhial cererea cuvenită, în-

soțită: de extrasul de botez, scurta autobiografie, documentele de studiu, atestatele de serviciu de până aci, dovezile despre eventualele împrejurări recomandătoare pentru ocuparea pomenitului post.

Arad, șed. cons. 15/28 Iulie 1921.

Joan J. Rapp,
episcop.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din Lazuri și f. Groși să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. Salar dela comuna Lazuri 217 lei 50 bani; ear dela f. Groși 77 lei, 50 b. de tot 295 lei. 2. Locuință cu intravilan (grădină) 250. 3. Lemne în natură dela Lazuri 4 stângeni pentru învățător, ear dela filia Groși 2 stângeni pentru încălzitul salei de învățământ. 4. Spese de conferință și scripturistica dela Lazuri și Groși de tot 20 lei. 5. Despre întregire dela stat parohia nu garantează.

Învățătorul va avea să conducă strana, să instruiască elevii în cântările bisericesti și să conducă elevii în Duminică și sărbători la sf. biserică.

Reflectanții sunt datorii, ca recursurile lor ajustate cu toate documentele recerute, și adresate comitetului parohial din Lazuri și f. Groși să și-le înaltimeze în termenul concursual Prea Onoratului oficiu protopresbiteral din Hălmașiu, având a se prezenta în acest termen în sf. biserică din Lazuri, spre a-și arăta dexteritatea în celea rituale.

Dat din ședința comitetului parohial din Lazuri și f. Groși ținută în 11/24 Iulie 1921.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **Cornel Lazar**, ppresb. insp. școl.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci-cantorale, dela școala gr. or. rom. din comuna Brusturi protopopiatul Hălmașiu, (județul Arad), se publică concurs, cu termen de 30 zile, dela apariția acestuia în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumentele sunt: 1. Bani gata din cassa cultuala 300 lei. 2. 6 stângeni de lemne, pentru încălzirea salei de învățământ și a locuinței învățătorului. 3. Locuință în natură și folosința grădinei școlare. 4. Scripturistica 30 lei. 5. Spese de conferință 40 lei. 6. întregirea dela stat — aceasta întregire comuna bisericască nu-o garantează. 7. De încălzitul salei de învățământ și curatorat, curățitul școalei și locuinței învățătoresci (afară de văruiatul intern al acesteia) se va îngriji parohia, pe speșele sale. 8. Alesul va fi deobligat a provedea cantoratul, a conduce copiii la biserică și a-i instrui în cântările bisericesti, pentru care serviciu parohia îi dă în folosință usufructul unui pământ de 1 jugheră și 25 stângeni.

9. Dela înmormântări mari, unde va fi poftit 5 lei, dela înmormântări mici 2 lei.

Recursurile ajustate cu documentele necesare se vor adresa oficiului protopresbiteral din Hălmașiu (jud. Arad), având recurenții a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare, în sfânta biserică din Brusturi, spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Dat în ședința com. par. ținută la 24 Iunie 7 Iulie 1921.

Terentie Gavrila,
pres. com. par.

Traian Nicodin,
not com. p.

În conțelegere cu: **Cornel Lazar**, ppresb. insp. școl.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-vacant dela școala confesională ort. română din comuna Feniș, protopresbiteratul Hălmașiu se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumente: 1. Locuință cu 2 odăi, culină, cămară, grajd și un intravilan de 600. 2. Salarium fundamental dela comuna, din cult 173 lei 50 bani. 3. 8 lanțuri de pământ, parte arător, parte fânaș, după care darea o solvește învăț. 4. 4 stângeni de lemne, metru cubic, jumătate pentru încălzitul salei de învățământ, computeate în 103 lei 50 bani. 5. 12 șinice de bucate, jumătate grâu, jumătate cucuruz. 6. Pentru conferință 50 lei.

7 Pentru scripturistica 20 lei. 8. Ajutor dela stat, pentru care parohia nu garantează. 9. Pentru curator 25 lei. 10. Venitele dela înmormântări după învoiată.

Alesul e obligat a conduce cantoratul în sf. biserică și a instrui elevii școalei în răspunsurile liturgice fără altă remunerație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta cererile de concurs comitetului parohial din Feniș, dar pe calea On. oficiului protopresbiteral din Hălmașiu, și să se prezinte în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: **Cornel Lazar**, ppresb. insp. școl.

—□—

3-3

Pentru întregirea vacantului post de preot din parohia de cl. I. Dubești tractul Belinș, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Un intravilan parohial. 2. O sesie parohială, după foaia catastrală, parte fânaș, parte arător. 3. Stolele legale. 4. Bir preotesesc de fiecare număr de casă 15 litre, jumătate grâu, jumătate cucuruz sfârmat, ori în caz când careva n'are bucate, plătește în bani cu prețul curent. 5. Întregirea dela stat, pentru care însă parohia nu ia nici un angajament.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiului parohial și a catihiză la școala confesională din loc fără altă remunerație.

La parohie, deși e de cl. I, se admit și concurenți cu cvalificație de cl. a II-a, dacă au VIII cl. gimn. ori reale și examen de cvalificație cu bine.

Reflectanții au să-și aștearnă petițiile ajustate cu documentele recerute, precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat, protopresbiterului tractual Gherasim Sârbu în Belinș, județul Timiș, și să se prezenteze într-o Duminică sau într-o sărbătoare în s. biserică din Dubești, spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie.

Prezenteza să se facă pe lângă observarea §-lui 33 din Regulamen. pentru parohii, dovădind mai înainte șefului tractual, că are cvalificația recerută și dacă e din altă dieceză, că a primit înalta binecuvintare a P. S. Domn. Episcop diecezan, spre a putea reflecta la aceasta parohie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **Gherasim Sârbu**, protopresbiter.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea postului de învățător-cantor dela școala conf. ort. română din Zeldiș protopopiatul Hălmașiu (jud. Arad) se publică concurs cu termen de 30 zile dela prim publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. În bani gata 182 lei 50 bani. 2. Bucate 19.20 hl., jumătate grâu, jumătate cucuruz, computeate în coala de dotație 124 lei 80 bani. 3. Lemne: 7 1/2 stângeni, din cari a învățătorului 16 7/8 metri □; 66 lei 88 bani. 4. Întregirea salariului recerută de lege să va cere dela stat. 5. Pentru conferința învățătorescă 20 lei. 6. Stolele îndatinate dela înmormântări, unde va fi poftit. 7. Pentru scripturistica 5 lei. 8. Curatoratul școalei 20 lei. 9. Locuință cu grădina 3/4 jug., 2 chilii, cumină, cămară și grajd pentru vite. 10. Curățirea și văruierea pe din lăuntru a a locuinței inv. cade în sarcina alesului. 11. Dela învățător să recere a conduce strana fără altă remunerație.

Reflectanții sunt poftiți a să prezenta în termenul concursual în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică din Zeldiș spre a și arăta dexteritatea în cant și tipic, iar petițiile ajustate conform normelor în vigoare, adresate comitetului parohial din Zeldiș, să vor înainta Prea On. oficiu protopresbiteral din Hălmașiu.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: **Cornel Lazar**, protoprezbiter insp. școl.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci dela școala rom. gr. or. din Secaș, ppresbiteratul Hălmașiu se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

Emolumentele la acest post sunt: 1. Salaria în bani gata 250 lei. 2. 2 1/2 jughere pământ arător prețuit în 50 lei. 3. 30 metri lemne din care se va încălzi și sala de învățământ. 4. Conferința 50 lei. 5. Scripturistica 20 lei. 6. Curatoratul școalei 20 lei. 7. Dela înmormântări unde va fi poftit dela mort mare 2 lei, dela mie 1 leu. 8. Întregirea se va cere dela stat. 9. Locuință în edificiul școalei și grajd cumină de vară cu grădină.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avizați ca recursurile ajustate conform Regulamentelor și adresate comitetului parohial din Secaș se le substearnă oficiului ppresbiteral în Hălmașiu având a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic, de oare-ce alesul va avea să îndeplinească și agendele cantorale în și afară de biserică fără alte remunerațiune.

Dat în ședința comitetului parohial din Secaș, ținut la 11/24 Iuliu 1921.

Maximilian Miclean,
pres. com. paroh.

Nicolae Mitrea,
not. com. paroh.

În conțelegere cu mine: **Cornel Lazar**, ppresb. insp. școl.

—□—

3-3

Pentru îndeplinirea următoarelor parohii vacante din protopresbiteratul Hălmașiu, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima apariție a acestora în foaia oficioasă „Biserica și Școala”.

I. **Oci cu filia Ocisor** (județul Arad, plasa Hălmașiu). Emolumentele sunt: 1. Birul parohial dela matră Oci 80 lei din cassa bisericii, iar dela filia Ocisor 60 măsuri de cucuruz sfârmat. 2. Stolele legale. 3. Eventuala întregire de dotație dela stat conform cvalificației alesului; pentru care însă parohia nu garantează. Să notifică, că stațiunea învățătorescă fiind vacantă alesul eventual poate fi aplicat și ca învățător provizor la școala primară conf. din matră pentru care serviciu parohia îi dă 300 lei, lemne focali și locuința învățătorescă în mod provizor. Parohia e de clasa III.

II. **Tomesti cu filia Stramba**. Emolumentele sunt: 1. Stolele legale. 2. Birul parohial câte 15 litre cucuruz sfârmat atât dela matră cât și filie, dela fiecare număr de casă. Parohia e de clasa III. 3. Întregirea dotației dela stat, pentru care parohia nu ia garanță.

III. **Leuți cu filia Dobroși**. Parohia de clasa III. Emolumentele sunt: 1. Stolele legale. 2. Birul parohial dela fiecare număr de casă câte 30 de litri cucuruz sfârmat.

IV. **Dumbrava cu filia Rostoci**. Parohie de clasa III. Emolumentele sunt: 1. Stolele legale. 2. Birul parohial atât dela matră cât și filie câte 15 litre cucuruz sfârmat, în total 50 măsuri cucuruz. 3. Uzufuctul de lemne focali din pădurea bisericască a celor comuna, circa 24 metri lemne, aduse casă la preot de către credincioși. De locuință să îngrijește parohia.

V. **Sârbi**. Parohia de clasa III. Emolumentele sunt: 1. Stolele legale. 2. Birul parohial câte 15 litre cucuruz sfârmat dela fiecare număr de casă, în total 54 măsuri. 3. Ne fiind casă parohială, parohia va închiria până la altă dispoziție una acomodată pe speșele sale proprii. 4. Întregirea dotației conform cvalificației preotului ales cu ajutorul de stat, pentru care însă parohia nu ia rezponzabilitate materială.

Să obsearvă, că stațiunea inv. fiind vacantă alesul eventual poate fi și învățător la școală din loc, pentru care parohia îi dă 300 lei și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vreună din parohiile de sus sunt poftiți, că recursurile lor ajustate cu toate documentele prescise și adresate comitetului par. a respectivei parohii să le înaltimeze în termenul de sus Oficiului ppresbiteral gr. ort. rom. al Hălmașiu și apoi sub durată concursului cu știrea prealabilă a protopresbiterului concernent să se prezenteze în sf. biserică a respectivei parohii, spre a servi s. liturgie, respective spre a ținea cuvântare, făcându-se astfel poporului cunoscut.

Comitetele parohiale respective.

În conțelegere cu: **Cornel Lazar**, ppresbiter.

—□—

3-3

Cenzurat: V. D. A. R. L. E. A.